

ANNEXURE - C

DAV PUBLIC SCHOOLS, ODISHA ZONE			
PERIODIC ASSESSMENT-II (2023-24)		CLASS: VIII	SUBJECT: SANSKRIT
MARKING SCHEME			
TIME ALLOWED: 3 HOURS		MAX. MARKS: 80	
Q. NO.	VALUE POINTS	MARKS ALLOTTED	PAGE NO. OF TEXT BOOK
1	अ .(i) गङ्गा (ii) हिमालयात् (iii) भारतीयजनाः	(1 × 2 = 2)	TBQ (137)
	आ .(i) गङ्गाजलस्य प्रयोगः अनेकेषु कृषिक्षेत्रेषु धार्मिककार्येषु च भवति। (ii) एतस्याः जलम् 'पवित्रम्' इति एतत् जनानां विश्वासः अस्ति। (iii) अस्माकं कर्तव्यम् अस्ति यत् वयम् अपि गङ्गायाः स्वच्छतायै प्रयत्नं कुर्मः जनान् च प्रेरयामः ।	(2 × 2 = 4)	
	(इ) “ गङ्गायाः उपकारिता ” अन्यत् किमपि भवितुम् अर्हति ।	(1× 1 = 1)	
	ई (i) (ख) भारतीयजनाः((ii) (क) तदा (iii) (ग) दीर्घः (iv) (ग) नदी	(1 × 3 = 3)	
2.	(i)कुशलम् (ii)अद्यत्वे (iii)स्वच्छतायै (iv)हर्षम् (v) सहयोगाय (vi)यत्नशीलाः (vii)जनान् (viii)प्रयोगम् (ix)कथयामि(x) मातापितृभ्याम्,	(1/2 × 10 = 5)	TBQ(145)
3.	छात्राः चित्रं दृष्ट्वा अथवा अनुच्छेदं मञ्जूषा सहायतया पञ्चवाक्यानि लेखिष्यन्ति, अर्धाङ्कः शुद्धव्याकरणाय अपरार्धः च शुद्धभाषायै प्रदेयः	(1 × 5 = 5)	Together with चित्रवर्णनम्
4	(i) आश्रमे (ii) शिष्याः (iii) गुरोः (iv) परिश्रमिणः (v) आचार्यः (vi) शिष्येषु (vii)शिष्यान् (viii) कपोतम् (ix) मुञ्चन्तु (x) गृहीत्वा	(1/2 × 10 = 5)	प्रायोगिक व्याकरणम्
	अथवा (i) अभिमन्युः (ii) भीष्मः (iii) पितामहः (iv) जनकः (v) पुत्रौ	(1 × 5 = 5)	
5	(अ) (i) सर्वदा (ii) उक्तम् (iii) कवये	1/2×2= 1	NA

	(आ) (i) मित्राणि - म् + इ + त् + र् + आ + ण + इ (ii) सुखिनः - स् + उ + ख् + इ + न् + अः (iii) विद्यया - व् + इ + द् + य् + अ + य् + आ	1/2×2= 1	
6.	सन्धिः (i) दयानन्दः (ii) पर + उपकारः (iii) तथैव (iv) पित्राज्ञा	(1×3=3)	TBQ (74-84)
7.	शब्दरूपाणि- (i) फलम् (ii) मुनयः (iii) ताः (iv) नद्यः	(1×3=3)	NA
8.	सङ्ख्याः--(i) एकं (ii) (क) द्वौ (iii) (ख) पञ्चसप्ततिः (iv) षट्पञ्चाशत्	(1×3=3)	TBQ (57, 58)
9.	सकारणविभक्तिः-- (i) प्रति योगे द्वितीया (ii) उपरि योगे षठी (iii) नमः योगे चतुर्थी (iv) सह योगे तृतीया (v) बहिः योगे पञ्चमी	(1×4=4)	प्रायोगिक व्याकरणम्
10.	धातुरूपाणि--- (i) पठामः (ii) गमिष्यन्ति (iii) वद (iv) सेवते	(1×3 = 3)	प्रायोगिक व्याकरणम्
11.	प्रत्ययः- (i) सेवितुम् (ii) हसित्वा (iii) गम् + तुमुन् (iv) आगम्य / आगत्य	(1×3=3)	प्रायोगिक व्याकरणम्

12	अव्ययः— (i)सर्वत्र (ii)कुत्र (iii) श्वः	(1×2=2)	TBQ (12.102)
13.	उपसर्गः- (i)विरचितम् (ii)आ+गच्छन्ति (iii)अवगच्छति	(1×2=2)	TBQ (10, 11)
14.	पठित-गद्यांशः-- अ. I. (i) वसुन्धरायाः (ii) राष्ट्रस्य iii. गतिशीला II.(i) 'एतेषां महानगराणां समृद्धेः' अहम् एव कारणम् इति जनाः वदन्ति। ii. नदी पर्वतानाम् उच्चैर्भ्यः स्थलेभ्यः निःसृत्य सागरं प्रविशति। iii. नद्याः तटेषु महानगराणां विकासः भवति। III.(i) (ख) वसुन्धरायाः (ii) (क) एव (iii) (ख) अहम्	(1/2x2=1) (1x2=2) (1x2=2)	TBQ (28)
15.	पठित – पद्यांशः I. एकपदेन- (क)पापम् (ख)सत्संगतिः (ग)कीर्तिम्	(1/2x2=1)	TBQ (3)
	II. वाक्येन— (क)सत्संगतिः दिक्षु कीर्तिं तनोति । (ख) सत्संगतिः चेतः प्रसादयति । (ग) सत्संगतिः वाचि सत्यं सिञ्चति ।	(1x2=2)	
	(III) निर्देशानुसारम्--- (क)सत्यम् (ख)वाचि (ग) सत्संगतिः	(1x2=2)	
16.	पाठित-नाट्यांशः---- I. एकपदेन- (i)द्वे (ii)चत्वारः (iii)वाल्मीकेः	(1/2x2=1) (1x2=2)	TBQ (51)

	<p>II.वाक्येन-</p> <p>(i) चत्वारः वेदाः ब्राह्मणग्रन्थाः आरण्यकग्रन्थाः उपनिषदः च वैदिकं साहित्यं कथ्यते।</p> <p>(ii) संस्कृतभाषायाः द्वे रूपे स्तः । एकं वैदिकं संस्कृतं द्वितीयं च लौकिकं संस्कृतम्।</p> <p>(iii) शुद्धम् परिष्कृतम् इति संस्कृतपदस्य अर्थः अस्ति ।</p> <p>(III)निर्देशानुसारम्—</p> <p>(i) ग्रन्थः</p> <p>(ii)आदिमः</p> <p>(iii)शुद्धम्</p>	(1x2=2)	
17.	<p>अन्वयः-(i) अधमाः (ii) मानं (iii) उत्तमाः (iv) मानः</p> <p>अथवा</p> <p>भावार्थः- (i) ज्ञानं (ii) विनम्रतां (iii) विद्यया (iv) अभिमानं</p>	(1x4=4)	TBQ (2, 63)
18.	<p>प्रश्ननिर्माणम् -</p> <p>(क) चटका कैः स्वगृहं निर्मितवती?</p> <p>(ख) अद्य कस्य पूर्णिमा तिथिः अस्ति?</p> <p>(ग) नदी कस्याः सौन्दर्यम् अस्ति?</p> <p>(घ) के चकिताः आसन्?</p> <p>(ङ) किम् वाल्मीकेः रचना अस्ति?</p>	(1x4=4)	TBQ (14, 50, 28, 43, 51)
19.	<p>कथापूर्तिः----- (i) भारते, (ii)गङ्गायाः (iii) अतिष्ठत् (iv) दुर्वचनानि (v) यात्रिणे (v) क्षमाम्</p>	(1/2×6=3)	TBQ (42, 43)
20.	<p>उचितैः अर्थैः सह मेलनम् -</p> <p>(i) तीरे</p> <p>(ii) हृदयम्</p> <p>(iii) असत्यम्</p> <p>(iv) रचयिता</p>	(1x4=4)	TBQ (5,42,50, 64)